

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23 00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/115/2003

PREFERENCJE PARTYJNE W LIPCU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W miesiącu poprzedzającym lipcowy sondaż¹ najważniejszym wydarzeniem wpływającym na atmosferę polityczną w kraju było niewątpliwie referendum akcesyjne, decydujące o wejściu Polski do Unii Europejskiej. Zwycięstwo zwolenników integracji oraz frekwencja, która przekroczyła wymagane 50%, zostały potraktowane przez część komentatorów jako sukces rządu, a pośrednio także jako wyraz poparcia dla rządzącej koalicji. Wkrótce potem premier Leszek Miller wycofał się z zapowiadanej wcześniej dymisji swojego gabinetu w przyszłym roku - w momencie akcesji naszego kraju do UE. W parlamencie dzięki mobilizacji koalicji rządowej i jej zaplecza parlamentarnego premier uzyskał wotum zaufania dla kierowanego przez siebie rządu. Tym samym upadł lansowany przez prezydenta pomysł zbudowania szerokiej koalicji ugrupowań proeuropejskich, mającej zapewnić większą stabilność rządu i dobre przygotowanie naszego kraju do integracji. Podczas II Kongresu SLD Leszek Miller ponownie został przewodniczącym tej partii. W przemówieniu programowym premier poza słowami samokrytyki zapowiedział nową politykę rządu, wiele uwagi poświęcił sprawom kadrowym, a także wiążącym się z tym zarzutom o korupcję i nepotyzm. Wyrazem uruchomienia mechanizmów samooczyszczenia partii miała być m.in. decyzja Krajowego Sądu Partyjnego SLD o usunięciu z partii byłego ministra zdrowia oraz byłego szefa Narodowego Funduszu Zdrowia. Jednak już w czasie realizacji badania ujawniona została kolejna afera ukazująca bezpośrednie związki lokalnych działaczy SLD ze strukturami przestępczymi, a także ich wpływy w najwyższych kręgach władzy. Afera starachowicka spotkała się ze zmasowaną krytyką ze strony partii opozycyjnych.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (158) przeprowadzono w dniach 4-7 lipca 2003 roku na liczącej 952 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Wśród pozostałych wydarzeń, które mogły mieć wpływ na postrzeganie poszczególnych partii politycznych, warto jeszcze wspomnieć o wyborze nowych władz Platformy Obywatelskiej, kończącym - zdaniem szefa tego ugrupowania - pierwszy i najtrudniejszy etap budowy PO jako partii politycznej.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w lipcu, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji - 55% ankietowanych, czyli o 5 punktów mniej niż w czerwcu i tyle samo co w maju.

W pierwszym miesiącu wakacji najwięcej głosów potencjalnych wyborców uzyskał SLD, na który chce głosować 25% uczestników wyborów mających sprecyzowane sympatie polityczne. W lipcu - po kilku miesiącach systematycznego spadku popularności - odsetek potencjalnych zwolenników SLD wzrósł o 4 punkty. Można przypuszczać, że poprawę notowań tej partii przyniósł ostatni kongres SLD, mimo późniejszych wydarzeń związanych z aferą starachowicką. Relatywnie spore poparcie uzyskała w tym miesiącu również UP - chęć głosowania na to ugrupowanie deklaruje 6% ankietowanych wybierających się na wybory i mających sprecyzowane sympatie partyjne (nieznacznie więcej niż w czerwcu).

Wśród ugrupowań opozycyjnych w lipcu najwięcej zwolenników mają PO oraz PiS (po 12%). W porównaniu z ubiegłym miesiącem, czyli okresem sprzed referendum akcesyjnego, oba ugrupowania nieco straciły, przy czym PO minimalnie, natomiast PiS wyraźniej (liczba zwolenników tego ugrupowania zmniejszyła się o 4 punkty). Co dziesiąty wyborca mający sprecyzowane sympatie polityczne (10%) chce obecnie głosować na Samoobronę. Także i to ugrupowanie osiągnęło w lipcu nieco gorszy wynik niż miesiąc wcześniej (spadek poparcia o 4 punkty). W porównaniu z czerwcem niewiele zmieniły się natomiast notowania LPR oraz PSL, na które chęć głosowania zadeklarowało po 9% potencjalnych uczestników wyborów mających sprecyzowane sympatie partyjne.

Pozostałe ugrupowania nie przekroczyłyby wyborczego progu. Wśród nich w lipcu stosunkowo najwięcej zwolenników mają UW (4%), KPEiR (3%) oraz UPR (2%). Na minimalne poparcie (po 1%) mogłyby liczyć także RS oraz ZChN. W tym miesiącu relatywnie wyższy niż zwykle odsetek zadeklarowanych wyborców mających określone preferencje partyjne (5%) wskazał, że chciałby głosować na ugrupowania inne niż te, które znalazły się na naszej liście.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach i mających sprecyzowane sympatie polityczne*									
	X 2002	XI 2002	XII 2002	I 2003	II 2003	III 2003	IV 2003	V 2003	VI 2003	VII 2003
	w procentach									
Sojusz Lewicy Demokratycznej	36	30	33	30	28	26	24	21	21	25
Platforma Obywatelska RP	12	10	10	11	10	13	14	12	13	12
Prawo i Sprawiedliwość	12	13	12	13	12	16	10	18	16	12
Samoobrona RP	11	13	12	11	16	14	17	13	14	10
Liga Polskich Rodzin	8	11	10	8	12	6	9	10	8	9
Polskie Stronnictwo Ludowe	9	9	11	9	8	8	9	7	10	9
Unia Pracy	3	3	2	5	3	3	3	4	5	6
Unia Wolności	3	4	3	5	3	5	4	6	4	4
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	2	2	2	2	2	3	2	3	4	3
Unia Polityki Realnej	0	2	1	1	1	2	2	2	1	2
Ruch Społeczny / RS AWS	1	2	1	0	1	1	2	0	1	1
Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1
Partia Ludowo-Demokratyczna	1	0	0	2	0	1	0	1	0	0
Polska Partia Socjalistyczna	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe - RNP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne partie	2	2	2	2	2	1	3	3	2	5
N=	597	499	417	439	429	426	465	497	526	403
*Uwaga: W tabeli nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Wielkość poparcia dla poszczególnych ugrupowań jest procentowana do tej grupy wyborców, którzy po pierwsze - chcą uczestniczyć w wyborach, po drugie - wiedzą, na kogo będą głosować.										

Blisko jedna czwarta wyborców deklarujących chęć wzięcia udziału w wyborach (23%) nie wie, na którą partię chciałaby oddać swój głos. Odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć” na pytanie o preferencje wyborcze jest obecnie niższy niż w ostatnich trzech miesiącach, kiedy osiągał rekordowy poziom.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach												
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	2002						2003						
	w procentach												
Trudno powiedzieć	14	20	21	20	16	16	19	19	19	27	29	30	23

★

★

★

W poprzednim miesiącu badanie realizowaliśmy tydzień przed referendum akcesyjnym, decydującym o wejściu Polski do UE. Przedreferendalna atmosfera sprzyjała mobilizacji wyborczej, po referendum zaś deklarowana frekwencja w wyborach ponownie nieco się obniżyła. Zmalał także rosnący zwykle przed wyborami odsetek wyborców niezdecydowanych. Zwycięstwo zwolenników integracji i ponad 50-procentowa frekwencja w referendum, a także późniejszy kongres SLD przyniosły poprawę notowań tej partii, a także całej rządzącej koalicji SLD-UP. Można jednak zakładać, że ujawniona w okresie realizacji badania afera starachowicka praktycznie jeszcze nie znalazła odbicia w politycznych deklaracjach respondentów.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI